

KELET-ÁZSIA

Ázsia a világ legnagyobb és legnépesebb kontinense, geostratégiai szempontból nagy jelentőségű térség az Unió számára. Az Uniónak három stratégiai partnerországa van Kelet-Ázsiában: Kína, Japán és a Koreai Köztársaság. Az EU olyan biztonsági kockázatokkal néz szembe a régióban, mint Észak-Korea nukleáris fenyegetése és a Dél-Kínai-tengerrel kapcsolatos viták. Az Unió jelentős gazdasági szereplő és fontos adományozó a fejlesztés és a segélyezés terén, támogatja az intézményfejlesztést, a demokráciát, a jó kormányzást és az emberi jogokat.

Ez az ismertető bemutatja a kelet-ázsiai régiót. Lásd még a Dél-Ázsiára ([5.6.7.](#)) és Délkelet-Ázsiára ([5.6.9.](#)) vonatkozó ismertetőket.

JOGALAP

- Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) V. címe (az EU külső fellépései);
- az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 206–207. cikke (kereskedelem) és 216–219. cikke (nemzetközi megállapodások);
- partnerségi és együttműködési megállapodások (kétoldalú kapcsolatok).

KELET-ÁZSIA

A. Kína

Az EU 1994-ben vette fel újra a kapcsolatot Kínával, ám a Tienanmen téri 1989-es eseményeket követően életbe léptetett uniós fegyverembargó továbbra is hatályban van. A két fél közötti egyre nagyobb kölcsönös gazdasági és geopolitikai függést a közös EU–Kína 2020 stratégiai együttműködési menetrend is tükrözi, amely elmélyítette és kiterjesztette az együttműködést számos területen, többek között a kül- és biztonságpolitika, a gazdaság- és fejlesztéspolitika, a globális kormányzás és a kereskedelmi és beruházási multilaterális együttműködés területén, valamint szociális, környezetvédelmi és egy egyéb területeken, beleértve az emberek közti kapcsolatokat. 2016-ban az Unió elfogadta „A Kínára vonatkozó új uniós stratégia elemei” című dokumentumot.

A 21. EU–Kína csúcstalálkozóra 2019. április 9-én került sor, az azt előkészítő, 2019. március 18-án tartott EU–Kína stratégiai párbeszédet követően. A [2019-ben kiadott közös nyilatkozat](#) a folyamatos törekvést tükrözi nemcsak a globális kihívások terén való együttműködésre, hanem arra is, hogy sokkal nagyobb hangsúlyt helyezve a megkülönböztetésmentességre, a tisztességes versenyre és az egyenlő

versenyfeltételekre, a felek lendületet adjanak a kétoldalú gazdasági kapcsolatoknak. Az EU és Kína különösen arról állapodott meg, hogy megoldást találjanak a mindkét fél által észlelt számos kulcsfontosságú akadályra, valamint ennek keretében „a következő EU–Kína csúcstalálkozón végzendő számvetésről”.

A közös nyilatkozat megerősítette, hogy globális szereplőként az EU és Kína közös felelősséget visel a regionális és globális kihívások, például az éghajlatváltozás és a Párizsi COP21 megállapodás végrehajtása, a közös biztonsági fenyegetések – többek között a terrorizmus elleni küzdelem és a kiberbiztonság – kezelése, valamint az átfogó közös cselekvési terv betartása Irán nukleáris programja vonatkozásában. Megerősítették továbbá elkötelezettségüket a multilateralizmus és a szabályokon alapuló többoldalú kereskedelmi rendszer megerősítése iránt, ideértve a nemzetközi monetáris és pénzügyi rendszer (beleértve az IMF-kvótákat is) reformjára, valamint a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) reformjára irányuló folyamatokat is, amelyek előmozdítása érdekében az EU és Kína közös munkacsoportot hozott létre. Megerősítették, hogy a G20-csoport mint „a nemzetközi gazdasági és pénzügyi együttműködés első fóruma” fontos szerepet tölt be a multilaterális rendszer fenntartásában. Mindkét fél elkötelezte magát amellett, hogy javítja az Európa és Ázsia közötti összeköttetést, amely a piaci szabályokon, az átláthatóságon, a nyílt közbeszerzési eljáráson, az egyenlő versenyfeltételeken és a tisztességes versenyen alapul, továbbá amellett, hogy „szinergiákat alakít ki »az Európa és Ázsia összekapcsolására irányuló uniós stratégia és Kína egy övezet, egy út« kezdeményezése között”.

Az Unió és Kína elkötelezte magát továbbá egy ambiciózus átfogó beruházási megállapodás megkötése mellett 2020-ban, amely egyenlő versenyfeltételeket teremtene a vállalkozások számára, új piaci lehetőségeket nyújtana, valamint védelmet a befektetők és beruházásaik számára, és lehetővé tenné mindkét fél számára szélesebb körű és mélyrehatóbb célok kitűzését.

Az EU továbbra is Kína legfőbb kereskedelmi partnere, míg Kína az EU második legnagyobb kereskedelmi partnere. Az Unió és Kína közötti árukereskedelem értéke bőven meghaladja a napi 1,5 milliárd eurót, 2018-ban az éves uniós export 210 milliárd eurót, míg az uniós import 395 milliárd eurót tett ki. Az uniós szolgáltatások Kínába irányuló exportja 2017-ben elérte a 44 milliárd eurót, míg a szolgáltatások importja 28 milliárd euró volt. 2017-ben az Unióba irányuló kínai közvetlen külföldi befektetések 30 milliárd eurós összeget értek el, míg a Kínába irányuló uniós közvetlen külföldi befektetés 6–7 milliárd eurót tett ki.

A Parlament felhívta a figyelmet arra, hogy Kína megsérti az emberi jogokat, ideértve az önkényes fogva tartásokat, a munkatáborokat, a halálbüntetést, a véleménynyilvánítás és az egyesülés szabadságának korlátozását, a kényszerabortuszokat és a [Tibetben](#) és Hszincsiangban tapasztalható elnyomó politikát. A Parlament támogatta továbbá a kínai polgárok azon törekvését, hogy az országban érdemi politikai reformokat^[1] hajtsanak végre és elítélte az emberi jogok egyes védelmezőivel és bizonyos aktivistákkal szembeni bánásmódot. Kína mereven ellenáll az emberi jogokkal

[1]Az Európai Parlament 2013. március 14-i állásfoglalása az EU és Kína közötti kapcsolatokról (HL C 36., 2016.1.29., 126. o.).

kapcsolatosan belügyeit illető mindenfajta külső „beavatkozásnak”. Az EU és Kína közötti emberi jogi párbeszéd 37. fordulóját 2019 áprilisában tartották.

B. Tajvan

Az EU az „egy Kína” politika híve, és ezért nem ismeri el Tajvan szuverenitását. Az EU azonban továbbra is együttműködik Tajvannal a politikától eltérő több területen, többek között az olyan kereskedelmi és gazdasági területeken, mint a kereskedelem, a kutatás és az éghajlatváltozás.

Az Unió jól strukturált párbeszédet alakított ki Tajvannal a gazdasági és kereskedelmi ügyeket illetően számos ágazatban, így például az autóiparban, a gyógyszeriparban, valamint a kozmetikumok és az orvosi eszközök területén. Az Európai Unió Tajvan negyedik legnagyobb kereskedelmi partnere Kína, az Egyesült Államok és Japán után, és az EU és Tajvan közötti árukereskedelem 2018-ban új, 51,9 milliárd eurós csúcst ért el. Az Unió Tajvanba irányuló közvetlen külföldi befektetései 21,2 milliárd eurót tesznek ki (2017), így az Unió Tajvan legnagyobb befektetője.

A Parlament ismételten ösztönözte az EU és Tajvan közötti szorosabb kétoldalú együttműködést olyan területeken, mint a kereskedelem, a kutatás, a kultúra, az oktatás, az éghajlatváltozás és a környezetvédelem, kifejezve támogatását az EU és Tajvan közötti beruházási megállapodásról folytatott esetleges tárgyalásokhoz.

Tajvan és az EU 2018. március 22-én tartotta első éves emberi jogi konzultációját.

C. Hongkong

Az EU és Hongkong közötti kapcsolatok a kereskedelem és a gazdasági fejlődés, a vámügyi együttműködés, az innováció és a technológia, a verseny, az élelmiszerbiztonság, a környezetvédelem és az oktatás területeire terjednek ki. Az EU Hongkong második legnagyobb árukereskedelmi partnere volt 2018-ban a szárazföldi Kína mögött, Hongkong pedig az EU 17. legnagyobb árukereskedelmi partnere és a tizedik szolgáltatás-kereskedelmi partnere volt. A 12. EU–Hongkong strukturált párbeszédre 2018 decemberében került sor. Az Európai Parlament Hongkong különleges közigazgatási terület létrehozásának 20. évfordulójáról szóló, [2017. december 13-i ajánlásában](#) hangsúlyozta, hogy Hongkong különleges közigazgatási terület alaptörvényének tiszteletben tartása kulcsfontosságú az EU-val fenntartott kapcsolatok szorosabbra fűzése szempontjából. Bár az EU tiszteletben tartja az „egy Kína” politikát, és elismeri, hogy Kína ellenzi a „belső ügyekbe való beavatkozást”, az ajánlás elítéli Kína beavatkozását Hongkong belügyeibe, amely veszélyeztetheti az „egy ország, két rendszer” modell hosszú távú életképességét. A jó kormányzás terén elért eredmények miatt az EU 2019. március 12-én törölte Hongkongot a [nem együttműködő adójogrendszerek](#) figyelőlistájáról.

D. Japán

Japán 2003 óta az Unió stratégiai partnere, kölcsönösen fontosnak tartott értékeik az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság. Az Unió és Japán közti stratégiai partnerségi megállapodás, amely 2019. február 1-jén lépett ideiglenesen hatályba, és a szakpolitikai kérdésekkel, illetve a regionális és globális kihívásokkal kapcsolatos politikai párbeszédre és szakpolitikai együttműködésre vonatkozik, a partnerséget új szintre emeli. Erősíteni fogja továbbá az Európai Parlament és a japán

országgyűlés közti parlamentközi párbeszédet. Az EU–Japán gazdasági partnerségi megállapodás – az Unió egyik legátfogóbb szabadkereskedelmi megállapodása – 2019. február 1-jén lépett hatályba. A várakozások szerint mindkét oldalon ösztönözni fogja a kereskedelmet és a gazdasági növekedést. A gazdasági partnerségi megállapodás kötelezettségvállalásokat tartalmaz nemcsak az árukereskedelem, hanem a szolgáltatások tekintetében is, és olyan keretet biztosít, amely előmozdítja a kétoldalú beruházásokat. Ambiciózus célokat tűz ki a fenntartható fejlődésre terén, és első alkalommal tartalmaz konkrét kötelezettségvállalást a Párizsi Megállapodás iránt.

Az Unió és Japán azonos elképzeléssel rendelkeznek a nyílt és szabályokon alapuló világgazdaságról, amely biztosítja a legmagasabb szintű normákat.

Japán az Unió második legnagyobb kereskedelmi partnere Ázsiában Kína után, a két fél közötti kereskedelem 2018-ban 135 milliárd EUR-t tett ki. A két fél továbbra is elkötelezett a beruházási kapcsolatok további erősítése mellett, egy külön beruházási megállapodás megkötése révén a közeljövőben, amely befektető-/befektetésvédelmi szabványokat és a viták rendezésére szolgáló mechanizmust foglalna magában. Az EU és Japán között a megfelelő szintű adatvédelem tárgyában folytatott tárgyalások 2018. július 17-én zárultak le. 2019. január 23-án határozatokat fogadtak el egymás adatvédelmi rendszereinek „egyenértékű” elismeréséről, amely létrehozta a biztonságos adatáramlás legnagyobb területét a világon.

A 26. EU–Japán csúcstalálkozóra 2019. április 25-én került sor, és olyan kérdéseket vitatott meg, mint az éghajlatváltozás, a regionális biztonság és a kereskedelem, valamint a kétoldalú kapcsolatok helyzete.

E. Koreai Köztársaság (Dél-Korea)

Az EU és Dél-Korea közötti kapcsolatok a vámügyekben történő együttműködésről és a kölcsönös adminisztratív segítségnyújtásról szóló, 1997. évi megállapodásig nyúlnak vissza. A Koreai Köztársaság jelenleg egyike az Unió 10 stratégiai partnerének a globális biztonság, a gazdaság, a környezet és a nemzetközi együttműködés terén. Az Unió és Dél-Korea közti kétoldalú kereskedelem jelentős mértékben növekedett, és 2018-ban rekordszintet ért el, 100 milliárd euró feletti értékkel. Az Unió jelentős beruházó Dél-Koreában: közvetlen tőkebefektetései állománya 2017-ben 51 milliárd eurót tett ki.

Dél-Korea tudományos és technológiai ágazata a világ legfejlettebbjeinek egyike. Az innovációra összpontosít, és kimagasló eredményeket ért el a robotika és a mesterséges intelligencia terén, új lehetőségeket nyitva meg az Unióval való tudományos és technológiai együttműködés fokozására.

Dél-Korea nagymértékben digitalizált gazdasággal rendelkezik, és jelenleg dolgozza ki nemzeti kiberbiztonsági stratégiáját, miután több millió embert és állami hivatalokat is rendszerfeltörések és kibertámadások értek. Észak-Koreát vádolják a legtöbb kibertámadás kitervelésével. A kiberfenyegetések terén bővül az EU és Dél-Korea közötti együttműködés.

A két Korea közötti feszültségek 2017-ben rendkívül erőteljesek voltak, Észak-Korea folyamatosan új fegyvereket tesztelt. Észak-Korea részvétele a 2018 februárjában rendezett téli olimpiai játékokon Pjongcsangban fordulópontot jelentett. Mun Dzsein

elnök arra törekszik, hogy enyhítse a feszültségeket a párbeszéd és bizalomépítő intézkedések révén. 2018 áprilisa és szeptembere között három csúcstalálkozóra került sor a két Korea között a nukleáris leszerelésre való törekvés jegyében. Az Unió támogatja a koreai nukleáris válsághelyzet diplomáciai megoldását.

2017 márciusában Dél-Korea alkotmánybírósága megerősítette az előző elnök, Pak Kunhje közjogi felelősségre vonását. Mun Dzseint, a Demokrata Párt vezetőjét 2017 májusában elnökké választották. Az új kormány ambiciózus gazdasági növekedési programot hajt végre, növelve a kormányzati kiadásokat, valamint az újraelosztást támogató szociális politikát követve.

A Parlament Külügyi Bizottságának küldöttsége 2018. áprilisában Japánban és Dél-Koreában járt, ahol megkísérelte elmélyíteni a kétoldalú stratégiai partnerségeket és azok parlamenti dimenzióját.

A 9. EU–Dél-Korea csúcstalálkozóra 2018. október 19-én került sor Brüsszelben. Az EU és Dél-Korea megvitatta a kétoldalú menetrend kiterjesztését, valamint a globális és regionális biztonság, a béke és a tömegpusztító fegyverek elterjedése elleni küzdelem terén jelentkező szélesebb körű kihívásokat.

F. Koreai Népi Demokratikus Köztársaság (Észak-Korea)

Az Unió a kritikát is megfogalmazó szerepvállalás politikájára törekszik a Koreai Népi Demokratikus Köztársasággal (KNDK vagy Észak-Korea) szemben, amely politika a nyomás gyakorlását szankciókkal és egyéb intézkedésekkel ötvözi, miközben nyitva tartja a párbeszéd csatornáit. A kétoldalú kapcsolatok korlátozottak, és nincsenek hatályban lévő kétoldalú politikai vagy kereskedelmi szerződések az Unió és Észak-Korea között. A humanitárius segítségnyújtáson kívül a főleg az élelmezésbiztonsággal kapcsolatos uniós fejlesztési együttműködést politikai megfontolások, az ENSZ egyes szankciói és egyéb korlátozó tényezők befolyásolják. A Parlament több, Észak-Koreát nukleáris és rakéta programjai miatt elmarasztaló állásfoglalást is elfogadott és mély aggodalmát fejezte ki az ország egyre romló emberi jogi helyzete miatt.

Az ENSZ Biztonsági Tanácsa által hozott (2270., 2321., 2371., 2375. és 2397. sz.) vonatkozó határozatokat kiegészítve és megerősítve [az Unió több ízben bővítette a KNDK elleni szankciók körét](#), új ágazatokra terjesztve ki a beruházások tilalmát a pénzügyi szolgáltatásokon és a közlekedésen túl. Az új ágazatok között megtalálható a hagyományos fegyverekkel kapcsolatos ipari tevékenység, a fémmegmunkálás, a repüléstechnika, a számítástechnikai szolgáltatások, illetve a bányászathoz, valamint a vegyipari, bányászati és finomítási gyártási ágazathoz kapcsolódó szolgáltatások. 2018 áprilisában^[2] az EU egy személlyel és 21 jogi személlyel bővítette a KNDK-val szembeni korlátozó intézkedések listáját, az illegális kereskedelmi tevékenységekben való részvételük és a szankciók megkerülését elősegítő tevékenységük miatt. Az ENSZ szankciós listáján jelenleg összesen 80 személy és 75 jogi személy szerepel, az EU eddig további 59 személyt és kilenc jogi személyt tett önállóan a szankciós listára.

Észak-Korea és Dél-Korea közös részvételét követően a téli olimpiai játékokon 2018 februárjában Pjongcsangban, három Korea-közi csúcstalálkozóra került sor

[2]<https://www.consilium.europa.eu/hu/press/press-releases/2018/04/06/north-korea-eu-aligns-its-restrictive-measures-with-latest-un-sanctions/>

2018 áprilisában, májusában és szeptemberében. Ez a történelmi jelentőségű lépés megmutatta, hogy a két ország közös érdeke az enyhülés és a béke céljára törekvés a Koreai-félszigeten.

Az első KNDK–USA csúcstalálkozóra 2018. június 12-én került sor Szingapúrban. Kim Dzsongun, Észak-Korea elnöke és Donald Trump, az Egyesült Államok elnöke 2018. június 12-i közös nyilatkozatukban megállapodtak arról, hogy a Korea-közi csúcstalálkozón aláírt panmindzsoni nyilatkozat alapján új alapokra helyezik kapcsolatukat. A KNDK kötelezettséget vállalt a Koreai-félsziget teljes nukleáris leszerelése iránti erőfeszítésekre. A második KNDK–USA csúcstalálkozót 2019. február 27–28-án tartották Hanoiban (Vietnam), a nukleáris leszerelésről azonban nem született megállapodás. Donald Trump, az Egyesült Államok elnöke kijelentette, hogy kész folytatni a tárgyalásokat Kim Dzsongunnal.

Jorge Soutullo / Ulrich Jochheim
05/2019

